

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DRUGA
KORIZMENA NEDJELJA

LICE MU ZASJA
KAO SUNCE

OŽUJAK

Ned. 1. DRUGA KORIZMENA NEDJELJA
Albin; Hadrijan; Jadranko; Zoran;
David

Pon. 2. Lucije; Čedomil; Iskra; Ines

Uto. 3. Marin, Marinko, Kamilo, Renato

Sri. 4. Kazimir, Placide Viel

Čet. 5. Euzebij; Teofil; Vedran

Pet. 6. Marcijan; Viktor; Zvezdana

Sub. 7. Perpetua i Felicita; Ruža

Naslovnica, Paulo Medina, *Transfiguration*

Slika preuzeta s:

<https://www.absolutearts.com>

mihael

06/2026.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP
- sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2026.), broj 6 (671);
druga korizmena nedjelja, 1. ožujka 2026.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Ovo je Sin moj, ljubljeni! Slušajte ga! 3

SLUŽBA RIJEČI

VI. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Lice mu zasja kao sunce. 4

HOMILIJA

Bljeskoviti trenutak nade 8

KATEHEZA

Preobrazba u novoga čovjeka 10

Od biblijskih pripovijedanja muke
do križnog puta 12

Mali vjeronaučni leksikon 14

MEDITACIJA

Moj križni put 15

NAŠI POKOJNI 16

Ovo je Sin moj, ljubljени! Slušajte ga!

Prošlog tjedna boravili smo u pustinji, a sada nas crkvena liturgija vodi kako bismo napravili zahtjevan skok, do Tabora, brda preobraženja. Važan je to skok, jer nam dopušta kušati cilj prema kojemu hodamo.

Evandjelje koje nam donosi taj »duhovni skok« iz pustinje na Tabor briše sivu, tamnu i pljesnivu sliku korizme koja se ustalila u našoj duhovnoj mašti. Cilj iskonskoga korizmenog trpljenja je oživotvoriti, a ne rastužiti. Otac ne želi tužnu djecu obješenih nosova, nego žene i muškarce obnovljene Duhom Svetim, spremne dopustiti slavi uskrsnalog Sina da napuni njihova srca.

Petra, Jakova i Ivana Rabi vodi na vrh Tabora. Dok se u tišini uspinju, osjećaj smetenosti raste u njihovim srcima. Sve su ostavili i slijedili su ga. Sve je bilo dobro: govori koji su sve ostavljali bez daha, čuda, ozdravljenja... Sve je bilo sjajno dok Isus nije počeo govoriti o križu, patnji i smrti.

»Zašto treba sve uništiti na taj način? O kakvom križu govori? I to ne samo za njega nego i za sve nas... Je li pri sebi?«

Čini mi se da ih čujem dok se uspinju na Tabor, dok ubrzano disanje daje ritam njihovoj zbunjenosti. No nešto će se dogoditi. Petru, Jakovu i Ivanu dano je kušati slavu uskrsnuća. Isus otkriva drugu stranu svojega otajstva: ne samo križ nego i slavu. Isus im otvara oči kako bi vidjeli njegovu ljepotu. Čini se kao da im govori: »Evo tko sam! Evo koga slijedite!«

Imaju ukazanje i čuju riječi, Očeve riječi: »Ovo je Sin moj, Ljubljени! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!«

Slušati Isusa, evo gdje treba započeti naša osobna preobrazba!

Slušati njega, a ne prazna naklapanja s televizije ili žutilo s interneta.

Slušati njega i ušutkati taštinu, rastresenosti i tračeve naše svakodnevce.

Slušati njega da nam ne bi uzaludno prošlo ovo vrijeme, čiji je cilj oživotvoriti.

Slušati njega i ponovno urediti svoj život.

Slušati kako bismo iskušali njegovu ljepotu u pustinji naših svakodnevnih briga.

Slušati kako bismo uživali u tišini punoj njegove prisutnosti.

Nije teško. Treba samo izabrati, treba posložiti svoje vrijeme i dati prednost evanđelju nad našim zadatcima.

Hrabro, dragi prijatelji, u potragu za Bogom! Dopustimo da nas njegova Riječ oživotvori, preobrazimo osjećaj izgubljenosti u stvarnu želju da preobrazimo svoje srce.

Prvo čitanje: Post 12, 1-4a

Poziv Abrahama, oca naroda Božjega.

Čitanje Knjige Postanka

U one dane:

Gospodin reče Abram:

„Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskog, u zemlju koju ću ti pokazati.

Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te, ime ću ti uzveličati i sam ćeš biti blagoslov.

Blagoslivljat ću one koji te blagoslivljali budu, koji te budu kleli, njih ću proklinjati; sva plemena na zemlji tobom će se blagoslivljati.“

Abram se zaputi kako mu je Gospodin rekao.

Riječ Gospodnja

Današnjim odlomkom iz Knjige Postanka započinje pripovijedanje Abrahamove povijesti na čijem početku stoji Božji poziv: „Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskoga, u zemlju koju ću ti pokazati.“ (Post 12,1). Abraham je pozvan da iz zemlje rođenja prijeđe u zemlju obećanja. Tu zemlju Bog će Abrahamu i njegovu potomstvu dati u posjed, no valja primijetiti da je u ovom početnom pozivu to zemlja koju će Bog Abrahamu samo pokazati. Sve dok ne dođe u samu zemlju Abraham ne zna koja je to zemlja, gdje se nalazi, kolika je i kako se zove. Stoga, da bi stigao u tu zemlju obećanja, Abraham mora stalno slijediti Božji put. Njegov pogled mora stalno biti uperen u Boga. Uz obećanje zemlje povezano je i obećanje potomstva. To obećanje posebno je značajno kada znamo da je u prethodnom poglavlju istaknuto kako je Abrahamova žena Sara bila nerotkinja. No, Bog će Abrahama doista blagosloviti i od njega učiniti veliki narod. Glagol blagosloviti u kontekstu Knjige Postanka redovito se zapravo i odnosi na dar plodnosti. Tako je kod stvaranja prvoga čovjeka kao i kod blagoslova koji Bog daje Noi i njegovim sinovima, kao praocima novoga poslijepotopnog čovječanstva. Stoga je tako i s blagoslovom koji Bog daje Abrahamu. Bog će ga učiniti silno rodnim i od njega će poteći mnogi narodi.

No, u širem biblijskom kontekstu Abrahamovo očinstvo ne svodi se na njegovo tjelesno potomstvo. Zaputivši se kako mu je Bog rekao, Abraham je već na početku učinio prvi korak vjere koja će mu se uračunati u pravednost i postao ocem nebrojenoga potomstva onih koji žive u vjeri. Svojim primjerom Abraham je pokazao da se vjera ne ostvaruje samo u jednom trenutku intelektualnog prosvjetljenja ili usvajanja određenih vjerskih sadržaja, nego činom nasljedovanja Božjega poziva.

Otpjevni psalam: Ps 33, 4-5.18-20.22

Neka dobrota tvoja, Gospodine, bude nad nama, kao što se u tebe uzdamo!

Prava je riječ Gospodnja
i vjernost su sva djela njegova.
On ljubi pravdu i pravo:
puna je zemlja dobrote Gospodnje.

Evo, oko je Gospodnje nad onima koji ga se boje,
nad onima koji se uzdaju u milost njegovu:
da im od smrti život spasi,
da ih hrani u danima gladi.

Naša se duša Gospodinu nada,
on je pomoć i zaštita naša.
Neka dobrota tvoja, Gospodine,
bude nad nama, kao što se u tebe uzdamo!

Današnji psalam odgovara na pitanj zašto treba slaviti Gospodina: Jer je „prava riječ“ njegova i „vjernost su sva djela njegova“. Njegova ljubav ispunja svijet i pravi pobožnik treba gajiti strah prema njemu jer je on beskonačno ljubazan prema svemu stvorenomu. Nitko je uzmiče njegovu pogledu i njegova milost je snaga čovjeku kada se nađe u poteškoćama (smrt, glad). Psalmist izriče hvalidbeni izričaj vjere u Boga koji je izvor nade i utjehe te svoju molbenicu završava poklikom punim vjere: „Neka dobrota tvoja, Gospodine, bude nad nama, kao što se u tebe uzdamo!“.

Drugo čitanje: 2Tim 1, 8b-10

Bog nas zove i prosvjetljuje.

Početak Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Ljubljeni:

Zlopati se zajedno sa mnom za evanđelje, po snazi Boga koji nas je spasio i pozvao pozivom svetim – ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremenâ vjekovječnih, a očitovana je sada pojavkom Spasitelja našega Krista Isusa, koji obeskrjepi smrt i učini da zasja život i neraspadljivost - po evanđelju.

Riječ Gospodnja

Po svome se sadržaju Drugu poslanicu Timoteju stavlja u vrijeme Pavlova zatočeništva u Rimu. Početne riječi današnjega odlomka zapravo su zaključak Pavlovih poticaja Timoteju da raspiruje milosni dar Božji koji je u njemu po polaganju Pavlovih ruku, a na to spada i svijest o tome da za evanđelje treba trpjeti. Pavao o tome govori s punim autoritetom i to na temelju vlastitoga življenoga iskustva. Naime, o patnji za evanđelje on ne govori kao o nečem što je prošlo ili što bi prethodilo samom evanđelju. Naprotiv, samo evanđelje jest temelj koji može izdržati svaki teret patnje. Podsjećajući Timoteja na Božju snagu koja ga osposobljene za vršenje njegova pastoralnoga poslanja, Pavao objašnjava kako je evanđeoski život zapravo znak Božje svemogućnosti. Ne naša djela i sposobnosti, nego Božja milost izvor su i jamac spasenja. Isto tako i sveti poziv kojim smo pozvani izvire iz vječne Božje volje da se svi ljudi spase, ali ništa manje ne ukazuje na odgovornost kršćanina koji se zapravo nalazi u stanju stalnog poziva na koji svakodnevno treba davati svoj odgovor.

U tome kršćanin pak nije ostavljen bez svjetla. Vjekovječna Božja milost nije ostala skrivena u nespoznatljivoj prošlosti, nego se očitovala u pojavku Isusa Krista. Očito je da se ovdje pod pojmom „pojavak“ misli na otajstvo Kristova utjelovljenja i njegove muke smrti i uskrsnuća, ali se ono ipak gleda u vidu njegova konačnog dolaska u slavi kada će smrt i patnja biti definitivno pobijeđene.

Evandjelje: Mt 17, 1-9

Lice mu zasja kao sunce.

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme:

Isus uze sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost. I gle: ukazaše im se Mojsije i Ilija te razgovarahu s njime. A Petar prihvati i reče Isusu:

- *Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Ako hoćeš, načinit ću ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu.*

Dok je on još govorio, gle, svijetao ih oblak zasjeni, a glas iz oblaka govoraše:

- *Ovo je Sin moj ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!*

Čuvši glas, učenici padoše licem na zemlju i silno se prestrašiše. Pristupi k njima Isus, dotakne ih i reče:

- *Ustanite, ne bojte se!*

Podigoše oči, ali ne vidješe nikoga doli Isusa sama.

Dok su silazili s gore, zapovjedi im Isus:

- *Nikomu ne kazujte viđenje dok Sin Čovječji od mrtvih ne uskrsne.*

Riječ Gospodnja

Premda to možda nije vidljivo na prvi pogled, i evanđeoski odlomak o Isusovu preobraženju na gori sadrži poziv. Ondje su s Isusom trojica izabranih učenika – Petar, Jakov i Ivan – koji će biti uz njega i u Getsemanskom vrtu. Njima su se ukazali Mojsije i Ilija koji ondje nisu tek starozavjetni likovi, nego predstavnici dvaju velikih odsjeka Svetoga pisma. Za Mojsija su Židovi držali da je napisao Toru – Petoknjižje, a Ilija je ondje kao predstavnik onog dijela Staroga zavjeta koje Židovi nazivaju Proroci, a obuhvaća velik dio naših povijesnih i proročkih knjiga. Na taj je način rečeno da cijelo Pismo svjedoči za Krista. Osim toga, i Mojsije i Ilija bili su na brdu Sinaju i ondje na dva različita načina svjedočili Božjoj objavi. Mojsiju se Bog objavio u snažnom potresu, u oluji, dok je iz brda kao iz vulkana sukllao plamen. Iliji se, pak, objavio u laganu povjetarcu.

Petar, Jakov i Ivan postaju novi svjedoci Božje objave u Isusu Kristu. Pritom oni najprije vide Isusa u božanskom sjaju, a onda čuju i Božji glas: »Ovo je Sin moj ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!« Prve riječi podsjećaju na Abrahama i njegova ljubljenoga sina Izaka, i to u onom trenutku kad je Izak trebao biti žrtvovan. U Isusovu sjaju preobraženja već je prisutan navještaj muke. Poziv »Slušajte ga!« podsjeća na jednu od pjesama o Sluzi patniku iz Knjige proroka Izaije. I ove su pjesme već u novozavjetnoj tradiciji prepoznate kao navještaj trpećega Mesije. Kad je učenicima rečeno da Isusa trebaju slušati, možda je to bilo lako razumljivo u trenutku sjaja i slave. Kad su nakon toga podigli oči, dogodilo im se da »ne vidješe nikoga doli Isusa sama«. Čini se kao da je u tom pogledu prisutno razočaranje zbog nestanka prethodnoga prizora.

Poziv iz događaja preobraženja poziv je na slušanje i nasljedovanje upravo takva, običnoga i svakodnevnoga Isusa. To je poziv na slušanje i nasljedovanje Isusa koji hoda ovom zemljom, koji se susreće s ljudima, koji iz ljubavi prihvaća da bude ranjiv, koji podnosi muku i smrt.

Komentari čitanja: fra Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Bljeskoviti trenutak nade

Abram je već star čovjek kad čuje Božji glas i poziv. Bog ga iz poznatoga i vlastitoga poziva u nepoznato i tuđe. Pritom ovaj poziv prate i tri obećanja. To su obećanje zemlje koju će mu Bog pokazati i dati u posjed, potom obećanje brojnoga potomstva njemu koji je bio bez djece, te obećanje blagoslova kojim će u njegovu potomstvu biti glagoslovljena sva plemena, odnosno svi narodi zemlje. Abraham prihvaća poziv, unatoč svoj neizvjesnosti, unatoč teškoći da napusti vlastito i poznato, te se okreće prema obećanjima i odsada za njih živi.

I mi smo poput Abrahama krenuli za Božjim obećanjima. Svatko od nas ima neki razlog zašto je danas u crkvi, zašto slavi ovu svetu misu, zašto želi čuti Božju riječ. Taj je razlog onaj Abrahamov poziv. No, svjesni smo i kako nije lako ostati vjeran pozivu i neprestano biti zagledan u obećanje, osobito kad se ne vide konkretni znakovi ostvarenja toga obećanja.

U toj teškoći našli su se i Isusovi učenici. Isus kreće prema Jeruzalemu i navješćuje

svoju muku i smrt. Nije lako ustrajati uz njega i podnijeti rizik toga putovanja. Očekivali su da će Isus biti Mesija - novi kralj iz Davidove loze koji će spasiti Izraela. Očekivali su da će on biti ostvarenje drevnih obećanja, a sada kao da sve to pada u vodu.

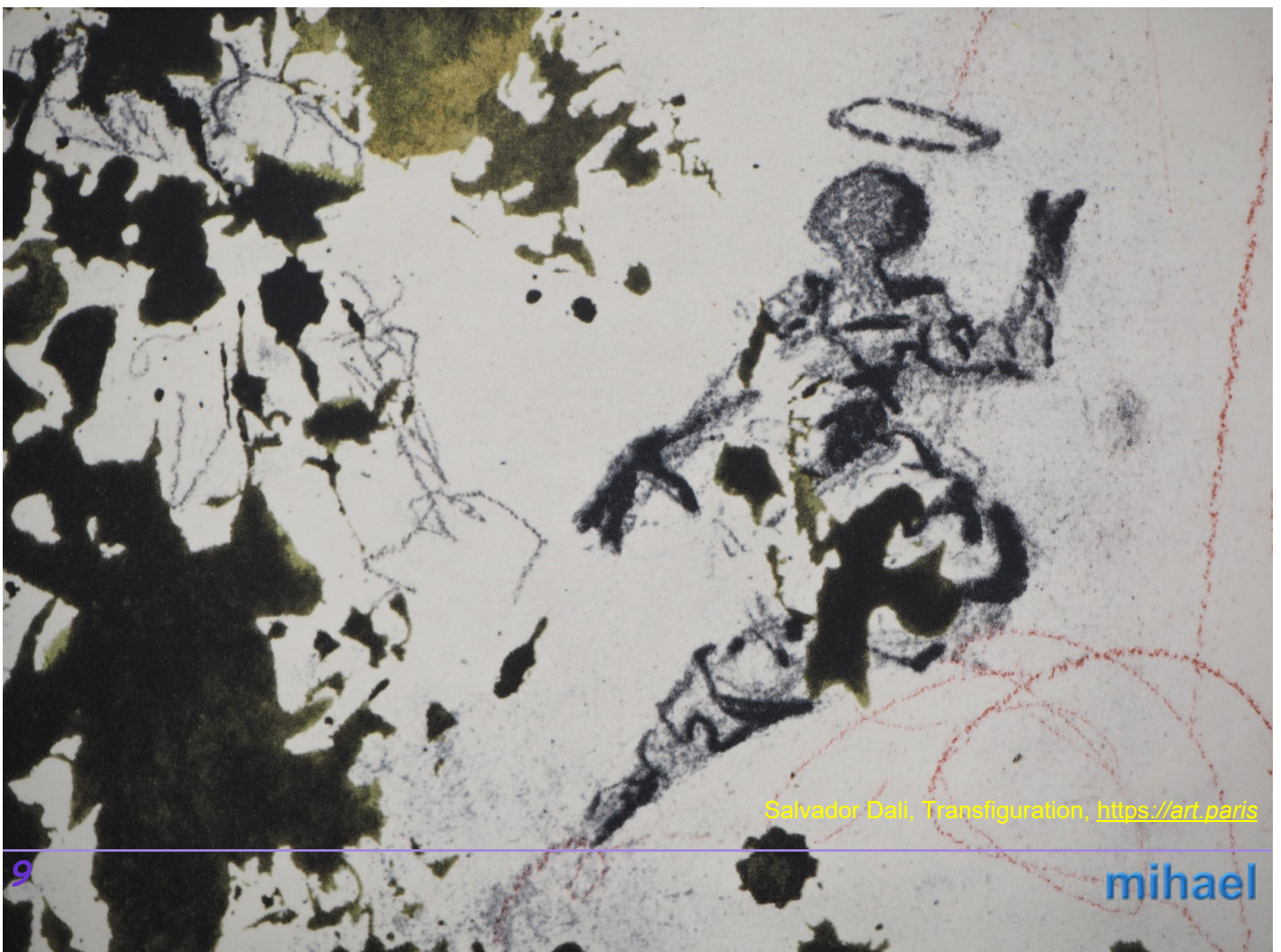
Jasno je, međutim, da je Isus mnogo više. Ovdje je, naime, Očev glas koji izjavljuje da je Isus Sin. On je ovdje već i prije svoje muke, smrti i uskrsnuća prikazan kao proslavljeni Sin Očev. O tome govori sv. Efrem Sirac (oko 306.-373.), đakon i crkveni naučitelj u svojoj Homiliji o Preobraženju: 'Poveo ih je na goru da bi im pokazao slavu svoga božanstva i poučio ih da je upravo on Otkupitelj Izraela, kao što je to prije bio pokazao na usta svojih proroka... Gledali su ga kako jede i pije, kako se umara i odmara, kako drijema i spava, kako se znoji. Sve to nije se činilo da bi bilo u skladu s njegovom božanskom naravi, nego je naglašavalo njegovo čovječstvo. Stoga ih je poveo na goru, da bi ga Otac nazvao svojim Sinom, te im pokazao da je on upravo njegov Sin i Bog. Poveo ih je na goru i pokazao im svoju kraljevsku čast prije muke, svoju moć prije smrti, svoju slavu prije izrugivanja, i svoju čast prije no što će

podnijeti sramotu. Tako, kad bude podignut na križ, njegovi će apostoli moći razumijeti da to nije bilo zbog slabosti, nego s njegovim pristankom i inicijativom poradi spasenja svijeta." (Sv. Efrem Sirac)

Kad poput Abrahama krenemo za Božjom riječju, pa posustanemo, kad posustanemo u svom možda dugogodišnjem poslu, u bračnom predanju, u bilo kojoj teškoj situaciji, potrebno nam je ohrabrenje. Ova gora preobraženja trenutak je milosti. To je trenutak u kojem u tami svojega života prepoznajem kako mi Bog nudi svjetlo. To je poput svjetla iz pukotine koje na trenutak osvjetljava mračnu prostoriju i ostavlja nadu, da ću, ustrajem li, i sam izići na to svjetlo.

Bog nam ponekad pruža bljeskoviti uvid u svoj naum, ali i u naše vlastito dostojanstvo i u naše sposobnosti kako ih on vidi svojim očima. Kad toga postanemo u trenutku svjesni, možemo se, poput Isusovih učenika, spustiti s gore i ponovno ući u patnje i trpljenja svakodnevnog života. Krivo bi bilo tražiti da neprestano i trajno budemo u ozračju Preobraženja. Ne možemo izgraditi sjenice i u tome ostati, kao što to nije mogao ni Petar. Možemo, međutim, znati da smo već proslavljeni, da smo već pobjednici, da smo već u kraljevstvu Očevu, premda se to ne vidi.

Fra Darko Tepert, *Uziđimo na goru gospodnju*,
Teovizija, Zagreb 2017.

Salvador Dalí, *Transfiguration*, <https://art.paris>

Preobrazba u novoga čovjeka

Na brdu ili gori započinje novo. »Povede ih na goru visoku«, piše sv. Matej koji u svom evanđelju četiri puta navodi pojam gore ili brda. Gora blaženstava odgovara gori uskrsnuloga Krista koji šalje apostole u cijeli svijet. A visoka gora trećega iskušenja odgovara visokoj gori preobraženja. Evanđelist Luka donosi i goru na kojoj Isus moli cijelu noć prije izbora dvanaestorice apostola. Zatim slijedi tumačenje svečanoga proglašenja ili osam blaženstava. Govor na gori odvija se kod Luke na visoravni: »Zaustavi se na nekoj visoravni.« A za preobraženje piše: »Te se uspe na brdo da moli. Dok je molio, promijenili su izgled njegova lica, a odjeća mu postade bijela i sjajna.« Važno je i brdo Isusove patnje i smrti, koje zapisa sv. Ivan: »A Isus, noseći svoj križ, uziđe na mjesto zvano Lubanja, hebrejski Golgota.«

Galilejska gora s koje Isus šalje apostole u cijeli svijet prije uzašašća gora je oproštaja. Piše sv. Matej: »Jedanaestorica

učenika odoše u Galileju, na goru gdje im je Isus odredio. (...) Tada im se približi Isus te im reče: 'Dana mi je sva vlast, nebeska i zemaljska. Zato idite i učinite sve narode mojima učenicima!'« Važne su te gore ili brda na kojima započinje nešto sasvim novo. Početak je u izboru apostola, nastavlja se u Govoru na gori ili osam blaženstava te se stiže u pobjedu smrti na križu. Započeo je Isus nešto novo na brdu Taboru, potvrđuje to na Kalvariji muke i smrti te zaokružuje svoje zemaljsko poslanje na Galilejskoj gori u slanju apostola u cijeli svijet.

»I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost«, donosi evanđelje. To su oznake božanske stvarnosti na Isusovoj osobi. Pojavljuju se učinci uskrsnuća s izrazima sunca i bjeline. Prosjaj Isusova božanstva priprema je učenika za Isusovu muku u Jeruzalemu. U trenutku preobraženja s Isusom su Mojsije, zakonodavac, i Ilija, predstavnik proroka. Bila je to poruka svima da se u Isusu ispunjavaju svi zakoni i ostvaruju sva proroštva.

<https://www.youtube.com>

Isus Petru, Jakovu i Ivanu pokazuje trenutak slave da mogu izdržati progonstva i mučenja. Smrt za vjernika nije kraj, nego je uskrsnuće ono što stavlja točku. Bog je na Isusovoj strani. To ćemo čuti i u preobraženju na Taboru: »A glas iz oblaka govoraše: 'Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!'« Svijetao oblak znak je Božje prisutnosti. Tri su apostola pala ničice i silno se prestrašila. Nisu još bili svjesni da je Isus veći od Mojsija i Ilije i da treba slušati samo njega, Mesiju – Sina Božjega. Zato se nebo otvara i Otac nebeski potvrđuje Isusa kao Mesiju. Isus je odabrani i »ljubljeni sin«. To je ista potvrda nebeskoga Oca kao kod Isusova krštenja na Jordanu. A slušati Isusa dug je put i Isusovo je stajalište sveobuhvatno. Ljudsko kratkovidno stajalište vidimo kod Petra i u trenutku preobraženja kad želi napraviti tri sjenice i ostati na brdu.

»Ustanite, ne bojte se!« reče Isus trojici apostola naznačujući da počinje novi život. Najavljivao je apostolima svoju muku, ali oni nisu mogli prihvatiti Mesiju koji pati i doživljava poraz na križu. Njihova je slika Mesije ljudski trijumfalna, sasvim drukčija. »Ono novo« doživljava Petar u trenutku Isusova preobraženja. Za njega je trenutak raja i hoće ondje ostati, ne misleći na druge, kako bilježi evanđelje: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti.«

Kod Isusa nema sebičnosti i kratkovidnosti koje ostavljaju praznu dušu. Kratkotrajni užitak donosi prazninu u duši. Naši su roditelji znali cijelu korizmu postiti o kruhu i vodi da bi mogli misliti na druge i radosno slaviti Uskrs. Što čini današnji čovjek? Kako će doći do preobrazbe ili preporađanja? Kako će nastati »ono novo«?

Korizma je prilika da u čovjeku progovori i nastane Isusovo preobraženje, preporađanje. Sv. Augustin će reći da umire stari Adam da se rodi Krist. Treba postići iskustvo »novoga čovjeka – Isusa«. Sv. Pavao piše Efežanima: »Obući novoga čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine«, a sv. Ivan: »Zakon bijaše dan po Mojsiju, a po Isusu Kristu dođe milost i istina.« Po Božjoj milosti nastaje novi čovjek. U dubini je svakoga zov za novim čovjekom. Nema preporađanja bez križa, kao što nema Uskrsa bez Velikoga petka. Zato, post i pokora! A post i pokora donose uvjete da nastane preobrazba u novoga čovjeka, da dođe do obraćenja i otvaranja Božjoj ljubavi. Tada se ispunjava obećanje, koje je Jahve dao Abrahamu: »I sam ćeš biti blagoslov« za druge jer si Bogu povjerovao, poslušao i uputio se u nepoznato. Po Božjem blagoslovu nastaje preobrazba u novoga čovjeka.

Ante Pranjic-Pilipović, <https://www.glas-koncila.hr>

Od biblijskih pripovijedanja muke do križnog puta

Sva četvorica evanđelista nam prenose izvještaje o mucu i smrti Isusovoj i pripovijedaju o doživljaju njegova uskrsnuća: Isus živi! Njihovo živo opisivanje Isusovog puta na križ pozivalo je već ranokršćanske zajednice da prodube tajnu muke i uskrsnuća Isusova i da na taj put pođu, u vjeri, zajedno s Isusom. U vrijeme mučeništva mnogi su kršćani taj put bolno osjećali na svome tijelu - Isusov križni put je davao smisao vlastitim patnjama (Usp Mk 8,34-38) Kasnije kad je kršćanstvo postalo državna religija, posjećivali su pobožni hodočasnici i hodočasnice (Egeria, hodočasnik iz Piacenze, Helena) u vjerničkom sjećanju, mjesta Isusovog trpljenja u Jeruzalemu.

Povijesni nastanak četrnaest postaja

Naši križni putovi sa svojih 14 postaja, kako ih se nalazi u crkvama ili raznim „Golgotama“ na otvorenom, uglavnom su nastali iz običaja hodočasnika u 15. st. da idu putem kojim je Isus išao u Jeruzalemu. Pri tom se išlo raznim putovima i na raznim postajama se razmišljalo o mucu Isusovoj. Ova pobožnost je, u narodu, bila vrlo obiljubljena.

Daljnje pripovijedanje biblijskih izvještaja muke

Naših 14 postaja u crkvama ima svoj korijen u biblijskom pripovijedanju muke, ali ne baš sve postaje. Neke su nastale u kasnijoj pobožnosti. Uzalud bi se tražio u

<https://www.vjeraidjela.com>

De Grazia, *The Way of the Cross*, <https://degrazia.org>

evanđeljima trostruki pad Isusov pod križem (u srednjem vijeku se neko vrijeme govorilo o čak 7 padova). Lik Veronike je nastao iz jedne poslije biblijske legende iz 6. stoljeća. Njeno ime dolazi od latinskog „vera icona” = prava slika. Pripovijest opisuje da je na rupcu kojeg je Veronika pružila Isusu ostala, krvlju otisnuta, prava slika Isusova. I susret Isusa i njegove majke (4. postaja) nama utemeljenja, iako je Marija sigurno stajala pod križem Isusovim (Iv 19,25 sl).

Daljnje pripovijedanje i kićenje biblijskog pripovijedanja muke, svjedoči da je uvijek iznova Isusov put patnje shvaćan i prebacivan u život ljudi. Vlastita patnja, bijeda, nevolja, doživljaji s nemoći, bolesti i smrti ogledaju se u postajama križnog puta. Pa i ženski pogled, majčinska samilosna ljubav Božja, u liku Isusove majke, njena patnja na putu, stavlja se u središte pažnje. Uvijek se išlo za životvornim posadašnjenjem riječi Božje i ponovnog prepričavanja poruke u konkretnim situacijama ljudi, s njihovim vlastitim patnjama, nevoljama i brigama. Meditirati istovremeno Isusov put i vlastitu patnju, vlastitu nevolju donijeti u dijalog, daje utjehu i snagu i tako dopušta ljudima dublji ulazak u poruku kršćanske vjere.

Zašto samo četrnaest postaja?

Tumačenje zašto 14 postaja nalazimo već u 4. stoljeću kod crkvenog oca Augustina. On podsjeća na to da je Isus umro 14. nissana (tako se zvao židovski mjesec). Crkveni otac tumači ovaj datum upućujući na polovicu mjesečeve mijene „kao prijelaz iz jednoga u drugi život” (pasha) i kao „promjena iz vanjskog k unutarnjem” kao što se to lijepo vidi kroz mjesečeve faze između rasta i smanjivanja..

Broj 14 tvori dva puta sedam. Sedam je sveti broj koji povezuje Božju puninu (3 - Trojstvo) i svijet (4 - četiri strane svijeta). Poznamo taj broj iz sedmodnevnog ritma stvaranja (Post 1.) i poznamo iz tradicije sedam darova Duha Svetoga kao i sedam svetih sakramenata. Nije na odmet spomenuti da broj 14 susrećemo u broju od 14 zaštitnika u nevolji i 14 anđela čuvara.

don Ivica Matulić, <https://www.don-ivica.net>

Mali vjeronaučni leksikon

Reinkarnacija

Reinkarnacija (*re-* + *inkarnacija*), naučavanje da se duša nakon smrti ponovno utjelovljuje; naziva se i metensomatoza.

Po tom naučavanju duša teži za postupnim pročišćenjem i konačnim oslobođenjem od svjetovnoga života.

U doba kada su Heleni preuzeli vjersko naučavanje od istočnih naroda (Pitagora, orfici) ono je najizrazitije bilo zastupano u Indiji, a vezano je u svim istočnim religijama uz naučavanje o periodičkom nestajanju i ponovnom nastajanju svjetova po zakonu kozmičkoga determinizma, koji je prvotno moralne prirode. I to je naučavanje najbolje poznato u svojem indijskom obliku (iako – vjerojatno – potječe iz sumersko-babilonske astralne religije).

Nauk o reinkarnaciji u Indiji poprima različite oblike i vezan je uz različite nazive.

Naziv *saṅg sāra* označuje upravo vječni tijek zbivanja u smislu te kozmologije. Adekvatniji su izrazi za reinkarnaciju *punarbhava* (*ponovno bivanje*) i *punarmṛtyu* (*ponovno umiranje*).

U ranokršćanskih teologa tragovi reinkarnacije nalaze se u origenizmu (preegzistencija duša), što je Crkva odbacila.

Renesansni neoplatonisti dopuštaju seljenje duša pa i reinkarnaciju.

U XIX. i XX. stoljeću reinkarnaciju, ali samo u novome tijelu, zastupaju teozofi.

Reevangelizacija

Relativizam (kasnolatinski: *relativus* - *uvjetan* + *izam*), filozofsko učenje koje niječe mogućnost objektivne spoznaje istine.

Spoznajni relativizam osporava mogućnost spoznaje istine o bitku i u oprjeci je s povjerenjem u razum.

Etički relativizam niječe postojanje univerzalnih etičkih normi.

Religijski relativizam niječe apsolutnu istinitost vjerskih istina (dogme).

Teološki relativizam nastoji pomiriti oprječne religije i teološke sustave. Po tom poimanju sve su religije u pravu, ali ni jedna to nije na isključiv i apsolutan način.

Metafizički relativizam je u osnovi svakog relativizma, on je osporavanje Bića u sebi i po sebi. No relativizam ukazuje na uvjetovanost i granice ljudske spoznaje pred bitkom i pred misterijem. U tom je smislu dobar korektiv krutu dogmatizmu i isključivosti.

Tihomir Lončar, *Križni put*, Tušilović, <https://akademija-art.hr/>

Moj križni put

U Muci su sažeti svi oblici ljudskoga trpljenja: odbačenost, poniženja, tjelesne boli, smrtna borba, žalost, moralne patnje svake vrste, križni putevi čovjeka i čovječanstva.

Trpljenje i smrt su osnovni motivi mojih slika. Je li moguće Isusa Krista prikazati u slici? Želim da moji prizori budu jednostavni, uzbudljivi i smirujući. Ovakav križni put je pomalo neobičan. Navikli smo na one pred kojima molimo.

Na mojim slikama uz Isusa je malo osoba. Želio sam da gledatelj sam uđe u taj prostor, uključi se, doživi susret, podijeli napor i muku s Kristom koji nosi križ. On je izazov, onima koji ga nose jer su bolesni i onima koji ih liječe, prate i postaju pomoćnici i sudionici kao Šimun, Marija, žene koje ga oplakuju. Puna je zemlja patnika, ponekad nedostaju supatnici. Oni su njegov narod. Oni imaju udjela u njegovoj patnji.

Suočeni s osobnim, obiteljskim, nacionalnim trpljenjem spasonosno je biti blizu Isusa i Marije. Svaka se muka može pretvoriti u uskrsnuće, beznađe u novu nadu!

Zajedništvo u patnji ohrabruje. Krik s križa daje nam poticaj i snagu da susrećemo patnike ovog svijeta s ljubavlju!

Jesmo li zaboravili da je svaki čovjek slika Božja, da Isus ima lice čovjeka neograničena godinama, bojom, porijeklom. Evanđelja opisuju da je Riječ Božja u tijelu Isusa iz Nazareta bila među nama pa nije teško, čitajući Evanđelja pronaći dovoljno činjenica da se može ocrtao njegov lik.

U Evanđeljima i spisima Novog Zavjeta nema opisa kako je izgledao. Isus nije fizički opisan. Ne znamo mu ništa o vanjskom izgledu. Je li bio visok, s bradom, duge kose, nizak, crnih ili plavih očiju? Nisu se zanimali za Isusov fizički izgled, nego za njegov duhovni lik, za njegovo spasenjsko značenje, njegovo djelovanje, riječi, razmatrajući njegovu muku i uskrsnuće.

NAŠI POKOJNI

SAKIB KOČANOVIĆ,

PU zagrebačka, Zagreb, 2. ožujka 1993.

MARIJAN RAŠIN,

PU zagrebačka, 5. ožujka 1991.

NIKOLA BIONDA,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 7. ožujka 1992.

POČIVALI U MIRU!